



**JAUME BARTUMEU CASANY**  
EXCAP DE GOVERN

# Conseqüències

*No es pot governar ignorant les contradiccions del país*

*“Il y a des jours, des mois, des années interminables où il ne se passe presque rien. Il y a des minutes et des secondes qui contiennent tout un monde.”*

En el seu llibre *Voyez comme on danse* (Robert Laffont, 2001) Jean d'Ormesson va escriure aquestes paraules que romanen en la memòria dels que el vam llegir.

Són paraules adequades a les circumstàncies actuals, com si el pendent de la vida política andorrana llisqués irremeiablement entre els nostres dits, sotmesa a les “aigües glaçades del càlcul egoista” tal com el van descriure Marx i Engels al seu Manifest del segle XIX.

Així doncs, ja hi som, al llinard de la prova de la veritat tan important que totes les fórmules saberudes s'efumen darre la gravetat del moment.

Decidint si cal embrancar-se positivament a la Unió Europea, donant el seu vist i plau a l'associació, o bé si vol girar-s'hi d'esquena per intentar –no dic pas aconseguir– mantenir la inestable situació actual, la ciutadania andorrana –junt amb el Consell General– estarà, en els propers mesos, davant una alternativa cabdal.

Aquest moment de la veritat arriba quan fa ja ben bé dos anys que el pessimisme i la desconfiança s'han apoderat de l'opinió pública andorrana.

Si no ens fem càrrec del malestar difús i generalitzat que s'ha instal·lat en la societat andorrana, resulta difícil entendre alguns dels camins de la política actual com són el

rebuig dels partits polítics tradicionals, els nivells tan baixos de confiança en les institucions i el creixement de plantejaments populistes arrelats en la dreta més radical.

Aquest descontentament difús, més intens entre els que tenen menys, crea un terreny abonat per a l'aparició de projectes demagògics, contraris al liberalisme democràtic o, directament, autoritaris.

Una de les fonts del pessimisme és la sensació que a

**El malestar difús és terreny adobat per a discursos demagògics i autoritaris**

pesar de la millora econòmica que pregona el ministre de Finances, i aplaudeix l'agència d'anàlisi dels comptes públics Standards & Poor's, els serveis públics van a menys.

Potser serem més rics però la sanitat i l'educació, dos dels pilars bàsics de la cohesió social, funcionen cada dia pitjor.

És cert que els sistemes sanitaris travessen greus dificultats en molts països europeus.

Part de les dificultats estan vinculades amb la pandèmia, que va posar al límit aquells sistemes, però seria massa fàcil pensar que tot és culpa de la Covid.

És important veure que el problema no rau en que sigui l'Estat el responsable de la sanitat i l'educació: s'esdevé

el mateix quan són empreses privades les que presten aquells serveis.

En els països en els que aquests serveis es proveeixen privatament el cost de la sanitat i l'educació no para de créixer i un nombre creixent de persones no té recursos suficients per accedir a serveis de qualitat.

Alguns polítics busquen pescar en aigües tèrboles, en una societat amb alts nivells d'irritació, culpant del deteriorament als immigrants nou vinguts, les institucions supranacionals com la Unió Europea i al govern de DA i Ciutadans Compromesos de la Massana.

Al adoptar aquesta mena de discursos s'acaba soscant la legitimitat de l'Estat constitucional andorrà i s'assenten les bases per la descomposició del sistema polític.

Ho hem vist en la campanya del Brèxit, en el diagnòstic i les receptes ultraliberals de Javier Milei, en la demagògia de Donald Trump i en els partits xenòfobs que segueixen creixent a Europa.

Ofereixen solucions falses basades en lectures equivocades de la realitat que, a curt terminin, atrauen un electorat decebut que vol provar noves receptes. Però a pilota passada, després de passar pel govern sobre la base de l'engany, deixen els seus països en pitjors condicions de les que van rebre.

L'exemple del Brèxit ha estat clar: una gran il·lusió amb un amarg despertar.